

Predgovor

Maja Mezgec

Univerza na Primorskem
maja.mezgec@pef.upr.si

Petra Dolenc

Univerza na Primorskem
petra.dolenc@pef.upr.si

 © 2024 Maja Mezgec in Petra Dolenc

<https://doi.org/10.26493/978-961-293-411-8.7-9>

Znanstvena monografija, ki nosi naslov *Izzivi in priložnosti vseživljenjskega učenja za trajnostno družbo prihodnosti*, obravnava področje vseživljenjskega učenja široko, večplastno in interdisciplinarno. Lahko bi rekli, da s svojo vsebinsko pestrostjo odseva pravi pomen razumevanja vseživljenjskega učenja, ki vključuje tako vzgojo kot izobraževanje na različnih stopnjah posameznikovega razvoja in v različnih življenjskih kontekstih. Monografija implicitno in eksplicitno poudarja trajnostno naravnost učenja, ki na podlagi transformacije znanj, izkušenj, stališč in vrednot omogoča spreminjanje nas samih in sveta, v katerem živimo, na bolje.

Poleg vsebinske raznolikosti se prispevki pričujoče monografije med seboj ločijo po različnih raziskovalnih pristopih in specifičnih metodoloških orodjih, kljub temu pa skupaj tvorijo smiselno, povezano celoto ter pomembno prispevajo k odkrivanju številnih izzivov in priložnosti, ki jih prinaša vseživljenjsko učenje v sodobni družbi.

Monografija je nastala v sklopu raziskovalnega programa Vseživljenjsko učenje za trajnostno družbo prihodnosti, ki vključuje temeljne in aplikativne raziskave na področju trajnostnega razvoja družbe na podlagi vseživljenjskega učenja.

V prvem prispevku Dejan Hozjan analizira politike Evropske unije s področja vseživljenjskega izobraževanja in njihovo vlogo pri spodbujanju trajnostnega razvoja v Evropski uniji. Trajnostni razvoj je v politikah Evropske unije tesno povezan s socialnim razvojem, vseživljenjsko izobraževanje pa predstavlja platformo za prenos konceptov v neposredno realnost.

Urša Rozman in Jurka Lepičnik Vodopivec preučujeta izobraževalne politike v Sloveniji ter Evropski uniji in analizirata dokumente, ki neposredno kažejo na vpeljavo razvoja socialnih in čustvenih kompetenc v osnovnošolsko izobraževanje. V prispevku naslavljata socialno in čustveno učenje kot perspektivno rešitev za spodbujanje ter krepitev šole prihodnosti.

V tretjem prispevku Maja Mezgec preučuje procese digitalizacije v visokem šolstvu in potrebo po digitalnih kompetencah, ki jih danes potrebuje viso-

košolski študent v študijskem procesu in pri izvajanju študijskih obveznosti. Ugotovitve naslavlja tudi vprašanje možnosti zagotavljanja razvoja ustreznih digitalnih kompetenc za uspešno delovanje v digitalnem visokošolskem okolju.

Nika Ferbežar in Mateja Marovič se v svojem prispevku osredotočata na družbeno dimenzijo trajnostnega razvoja, in sicer na razvijanje socialnopedagoških pristopov za krepitev skrbnih maskulinosti v vzgoji in izobraževanju. Pri tem izhajata iz treh problematičnih manifestacij maskulinosti v današnji družbi: nasilja moških nad ženskami in otroki, nasilja med moškimi ter stroškov maskulinosti.

Prispevek Petre Dolenc obravnava koncept empatije v izobraževalnem okolju in vlogo le-te pri napovedovanju duševnega zdravja bodočih pedagoških delavcev – študentov različnih pedagoških smeri. Avtorica na podlagi ugotovitev, da posamezni vidiki empatije delujejo zaščitno, drugi pa prinašajo povečano tveganje za duševno zdravje, izpostavi potrebo po upoštevanju omenjenega kompleksnega odnosa pri usposabljanju bodočih pedagoških delavcev.

Doroteja Perše, Tina Štemberger in Karmen Drljič v svojem prispevku osvetlijo značilnosti sodelovanja in skupnega poučevanja vzgojiteljev ter drugih strokovnih delavcev v procesu zgodnje obravnave predšolskih otrok s posebnimi potrebami. Ugotovitve izpostavljajo tako pozitivne vidike njihovega sodelovanja kot nekatere potencialne ovire, ki se kažejo predvsem v pomanjkljivem razumevanju koncepta skupnega poučevanja in njegovem udeležanju v predšolskem obdobju z vidika inkluzije otrok s posebnimi potrebami.

Prispevek Sanele Hudovernik in Katarine Dolinar obravnava vlogo staršev pri razvijanju finančne pismenosti petošolcev. Izsledki raziskave ponujajo pomembne uvide v povezanost med finančnimi pogovori v družini ter finančnim vedenjem otrok. Tematika je še posebej relevantna ob upoštevanju dejstva, da višja raven finančne pismenosti otrok in mladostnikov spodbuja odgovornejšo bodočo finančno odločitve.

Petra Furlan in Nina Krmac se v svojem prispevku ukvarjata z možnostmi uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije pri obravnavi vsebin trajnostnega razvoja v predšolskem obdobju. Na podlagi analize pogledov in stališč strokovnih delavcev vrtca avtorici izpostavita potrebo po pogostejši obravnavi trajnostnih tem v zgodnjem otroštvu, predvsem s smiselnim vključevanjem različnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

Prispevek Sare Brezigar obravnava kadrovsko problematiko slovenske skupnosti v Italiji ter natančno analizira učinke družbenih in gospodarskih sprememb na kadrovski vidik v tej skupnosti od konca druge svetovne vojne do

današnjih dni. Kot ključni izziv izpostavi pojav bega možganov in predstavi različne možnosti za njegovo zmanjšanje ter preprečevanje.

Z monografijo želimo prispevati k diseminaciji raziskovalnih rezultatov in dosežkov programske skupine ter k ustvarjanju učeče se skupnosti strokovnjakov, ki raziskujejo in razvijajo področje vseživljenjskega učenja.

Delo je namenjeno visokošolskim učiteljem in sodelavcem, ki raziskujejo in spodbujajo različne vidike vseživljenjskega učenja, študentom ter strokovnjakom s področja vzgoje in izobraževanja, ki se z vseživljenjskim učenjem srečujejo pri študiju, delu in lastnem profesionalnem razvoju, nenazadnje pa tudi vsej širši javnosti, ki jo tematika zanima.